

YOSHLARNING IXTIROCHILIK MAHORATLARINI SHAKLLANTIRISHDA KASBIY MAHORAT OLIISH SIFATI

Gapporov Behzod Ne'matillayevich

Jizzax politexnika instituti katta o'qituvchisi

Email: behzodgapparov132@gmail.com

Nomozov Muzaffar Lochinovich

Jizzax Politexnika Instituti 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada hozirgi kun talabidan kelib chiqqan holda ixtiro mahoratini shakllantirishda talaba yoshlarning kasbiy tayyorgarligining muhim omili sifatida ko'proq nimalarga diqqatini qaratishi lozimligi bilan bir qatorda ko'proq nimalarga e'tibor berishi lozimligi xususida atroflicha fikr mulohazalar berilgan.

Kalit so'zlar: ixtiro, ijod, konstruksiya, qurilmalar, laboratoriya, yengil sanoat, qishloq xo'jalik, chorvachilik.

КАЧЕСТВО ПРИОБРЕТЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ НАВЫКОВ В ФОРМИРОВАНИИ ИЗОБРЕТАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ МОЛОДЕЖИ

Аннотация: В данной статье, как важном факторе профессиональной подготовки студенческой молодежи, в формировании изобретательских способностей исходя из современных требований, даны развернутые мнения.

Ключевые слова: изобретение, творчество, строительство, приборы, лаборатория, легкая промышленность, сельское хозяйство, животноводство.

QUALITY OF ACQUIRING PROFESSIONAL SKILLS IN FORMING YOUTH’S INVENTIVE SKILLS

Abstract: In this article, as an important factor in the professional preparation of young students, in the formation of inventive skills based on the current requirements, detailed opinions are given.

Keywords: invention, creation, construction, devices, laboratory, light industry, agriculture, animal husbandry.

Politehnika yo‘nalishidagi zamonaviy vakolatli mutaxassis, albatta, ixtiro faoliyati sohasida ma’lum bilimlarga ega bo‘lishi kerak. Buning uchun universitetda ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishda o‘quv jarayonidagi patent bilimlarini takomillashtirish zaruriyati talab etiladi [1,3]. Ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishning ikki yo‘li mavjud. Birinchisi darsdan tashqari, ikkinchisi - dars vaqtida. Bu erda biz "Ixtiroga qanday o‘rgatish kerak?" misolida ilmiy to‘garak faoliyatiga kiritilgan birinchi turdagi tadqiqot ishlarini tashkil etish to‘g‘risida batafsil to‘xtalamiz.

Ilmiy to‘garakning ushbu tarkibiy qismi, ya’ni tadqiqot elementlari bilan tajriba o‘tkazish ancha murakkab bo‘lib, talaba va rahbarning dastlabki nazariy va amaliy tayyorgarligini talab qiladi. Ushbu bosqichda talaba o‘qituvchi rahbarligida taklif qilingan ishchi organlar yoki moslamalar, sxemalar yordamida ilgari avtoreferatda keltirilgan muammoni amaliy hal qilish uchun kolxozlar, sovxozlar yoki tegishli korxonalarining dala sharoitida tajriba o‘tkazadi. va boshqalar, u texnik bosqichda ishlab chiqdi va ishlab chiqardi, modellashtirish va loyihalash. Buning uchun talaba rahbar bilan birgalikda ishchi organlar, moslamalar va boshqalarning ushbu dizaynini ratsionalizatsiya qilish va takomillashtirishda bevosita ishtirok etadi. Bunday hollarda, dala tajribasiga ketishdan oldin talabalarga tadqiqot topshiriqlari beriladi. Shu bilan birga, muammoning mohiyati va zarur nazariy material, tadqiqot metodologiyasi unga tushunarli bo‘lishi kerak. Keyin u fermada muammoli ishlab chiqarish holatini o‘rganadi, o‘qituvchi rahbarligi va ushbu fermer xo‘jaligi mutaxassislari ishtirokida

xom ashyo sifatini, texnologik jarayonda uzilishlar sabablarini, uskunalarning ishlamay qolishini, mashinalar va boshqalar [2,6].

Ixtiro katta ijtimoiy ahamiyatga ega, u jamoaning axloqiy iqlimiga, yoshlarning ma'naviy rivojlanishi va tarbiyasiga faol ta'sir qiladi. Texnik ijodkorlik bo'yicha mashg'ulotlar talabalar - yoshlarning kollektivizm tuyg'usini, fuqarolik burchini to'g'ri tushunishini tarbiyalashga yordam beradi. Boshqa tomondan, texnik ijodkorlik tanlangan kasblarni chuqur rivojlantirish va kasbiy bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Ba'zida ijodkorlik elitaning hissasi, deganlaridek, hamma ham bunga qodir emas degan fikr bor. Bu erda o'z- o'zidan savol tug'iladi: ijodkorlikni o'rgatish mumkinmi? Faqat bitta javob bor - albatta sizga mumkin. Faqatgina odamning noaniqligini, uyatchanligini engib o'tish, unga qobiliyatlarini ro'yobga chiqarish uchun barcha sharoitlarni yaratish kerak [4,5]. Avvalo, o'qituvchi yoshlarga xos bo'lgan imkonni har xil muammolarga o'ziga xos echim topishda har tomonlama rag'batlantirishga majburdir. Keyin u talabalarga kun talabidan kelib chiqib e'tiborga loyiq bo'lgan muammoni tanlashda yordam berishi, bunday muammolarga atroflicha misollar keltirishi va izlashni o'rganishi kerak. Dastlab, bu o'quv laboratoriyasi, ustaxona, uy oshxonasi, traktor, qishloq xo'jaligi mashinalari, mashina va boshqalar bilan bog'liq vazifalar bo'lishi mumkin. Keyinchalik, jamoat vijdoni o'z fikrlarini nogironlarga, yolg'iz qariyalarga yordam berish, qishloq xo'jaligi va yo'l-transport hodisalarining oldini olishga va boshqalarga yo'naltiradi. Patent tadqiqotlari - bu yangi texnologiyalar ob'ektlarini yaratish bilan bog'liq ixtirolarni ishlab chiqish va loyihalash ishlarini (RPC) bajarish jarayonining ajralmas tarkibiy qismi va ajralmas qismidir.

Quyida ixtirochilar e'tiboriga loyiq bo'lgan to'liq hal qilinmagan muammolar bo'yicha mavzularga misollar keltirilgan.

Qishloq xo'jaligiga ehtiyoj sezadigan shaxslar uchun ixtirolar.

1. Ochilgan paxtani terish uchun paxta terimchilarining yig'ish apparatlari printsipial jihatdan yangi yoki takomillashtirilgan dizaynini ishlab chiqish.

2. Paxta terish mashinalarini yig‘ish mashinasining shpindel konstruktsiyasini takomillashtirish.

3. Paxta terish mashinalari uchun paxta tortgichi konstruktsiyasini takomillashtirish.

4. Paxta terishni qo‘lda aravachaga tortish va tortish uchun moslama.

5. Sug‘orish usullarini takomillashtirish va paxtani sug‘orish uchun sug‘orish mashinalarini loyihalash.

6. Chiqindilarni yoki kanallardan qamishlarni kesish mashinalarining konstruktsiyasini ishlab chiqish, so‘ngra maydalash ishlari va transport vositasiga yuklash.

7. Tovoqlarni tuproq cho‘kindi va begona o‘tlardan tozalash mashinalarining konstruktsiyasini ishlab chiqish.

8. Makkajo‘xori yig‘im-terim mashinalariga erga tushgan bargli massani yig‘ish va uni aravaga olib borish uchun moslashtirish.

9. G‘alla uchun makkajo‘xori yig‘ishda erga tushgan quloqlarni ushlash uchun makkajo‘xori yig‘im-terim mashinalariga moslashish.

10. Suv bilan to‘lib toshgan guruch maydonchalarida begona o‘tlarni yo‘q qilish uchun to‘sar silindrsimon pichog‘ining takomillashtirilgan konstruktsiyasini ishlab chiqish, bu tuproqning ishchi yuzasiga yopishishini oldini oladi.

11. Chorvachilik fermalarida chiqindilarni quruq kukunli o‘g‘itlarga aylantirish uchun moslama.

12. Chorvachilar uchun quyosh pompasi.

13. Cho‘lni sug‘orish uchun quyoshli sho‘r suvni tuzsizlantirish zavodi.

Yuqorida zikr qilinganlardan kelib chiqib, quyidagicha xulosa qilib aytish mumkinki, ixtirochilar harakati istiqbolli turmush tarzining diqqatga sazovor joyidir. O‘qish va ishlashga ixtirochilik munosabati insonning hayotiy ehtiyojiga, uning axloqiy normasiga aylanadi. Ixtiro - bu texnik, iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotning kuchli dastagi, odamlarni siyosiy, mehnat va axloqiy tarbiyalash maktabidir. Bunday hukm mavjud: "Pessimist topshiriqdagi qiyinchilikni, optimizm qiyin bo‘lgan vazifani

ko‘radi”. Ixtirochilar har doim yangi muammolarni hal qilishga tayyorligi va har qanday qiyinchiliklardan qo‘rqmasliklari haqida yaxshi sabablar bilan baxslashish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1. X.Tagayev, X.X.Igamberdiev "Talabalarning siyosiy ta'limda ixtiro qobiliyatlarini shakllantirish". "Arxitektura va qurilish muammolari". Ilmiy-texnik jurnal. Samarqand, № 2, 2019 -76-81 b.
2. Гаппаров Б. Н. ва бошқалар." //Халқ педагогикаси"," Тафаккур" нашриёти, Тошкент. – 2009. – С. 144-151.
- 3.V.I.Rechitskiy "Ixtirochining kasbi". Moskva. "Ta'lim", 1988 yil.
4. Игамбердиев Х. Х. и др. Организация работы студентов по изобретательному творчеству //Передовые научно-технические и социально-гуманитарные проекты в современной науке. – 2018. – С. 83-84.
5. Гаппаров Б. Н., Игамбердиев Д. Х. Формирование изобретательских умений студентов как важный фактор профессиональной подготовки. – 2019.
6. Гаппаров Б.Н., Жуланов А.О. Традиции трудового воспитания узбекского народа (на примере работ восточных мыслителей) //Общество. – 2020. – №. 1. – С. 66-68.